

Zasady dyplomowania na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa UMCS

od roku akademickiego 2022/2023 (tekst jednolity)

Wybór promotora, forma i zakres prac dyplomowych, wymogi merytoryczne i formalne, zatwierdzanie tematów, terminy, zasady egzaminu dyplomowego, kontrolowanie jakości prac dyplomowych, system antyplagiatowy.

§ 1

Zagadnienia ogólne

Na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa stosowany jest system dyplomowania, który obejmuje elementy opisane szczegółowo w procedurze określającej zasady zapisów na seminaria, zakresu i formy egzaminu dyplomowego i trybu powoływania komisji do przeprowadzenia egzaminów dyplomowych.

§ 2

Wybór przez studentów opiekuna i tematów prac dyplomowych

1. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego lub praktycznego albo dokonaniem technicznym prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku studiów, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Jest ona przygotowywana indywidualnie pod kierunkiem opiekuna studenta.
2. Praca dyplomowa może mieć formę pracy pisemnej lub zrealizowanego projektu.
- 2.a. **Praca dyplomowa przygotowywana jest w języku wykładowym właściwym dla danego kierunku. W uzasadnionych, indywidualnie rozpatrywanych przypadkach kolegium dziekańskie, na wniosek studenta dyplomanta, za zgodą promotora, może wyrazić zgodę na przygotowanie pracy dyplomowej w języku obcym, innym aniżeli język wykładowy kierunku. Szczegółowe kryteria określa kolegium dziekańskie.**
3. Funkcję opiekuna prac dyplomowych mogą sprawować nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora.
4. **Kolegium dziekańskie może upoważnić specjalistę spoza uczelni do kierowania pracą dyplomową. Na kierunkach studiów o profilu praktycznym do pełnienia funkcji opiekuna mogą być upoważnieni specjaliści niezatrudnieni na uczelni, posiadający udokumentowany dorobek zawodowy i co najmniej stopień naukowy doktora. Dorobek zawodowy opiekuna pracy dyplomowej, niezatrudnionego na uczelni, jest weryfikowany przez Kolegium Dziekańskie na podstawie przedłożonych dokumentów dotyczących przebiegu, osiągnięć i wyników pracy zawodowej specjalisty.**
5. Praca dyplomowa prezentuje ogólną wiedzę i umiejętności związane z danym kierunkiem oraz umiejętności autora w zakresie samodzielnego analizowania i wnioskowania.
6. SeminaRIA należy prowadzić w grupach liczących nie mniej niż 6 studentów.
7. Zasady zapisów na seminaRIA i listy osób uprawnionych do ich prowadzenia ustala kolegium dziekańskie.

8. Na zajęcia seminaryjne student zapisuje się drogą elektroniczną.
9. Opiekun odpowiada za poprawność merytoryczną, metodyczną i formalną pracy.
10. Tematy prac dyplomowych ustalają opiekunowie w porozumieniu ze studentami.
11. Temat pracy dyplomowej powinien być zgodny z kierunkiem studiów i realizowaną przez studenta specjalnością.
12. Tematy prac dyplomowych są przedstawiane w formie pisemnej przez opiekunów do zatwierdzenia przez kolegium dziekańskie nie później niż do końca przedostatniego semestru zajęć seminaryjnych.
13. W przypadku merytorycznych lub formalnych zastrzeżeń dotyczących tematów prac dyplomowych ze strony kolegium dziekańskiego, propozycje zmian przekazywane są bezpośrednio do opiekunów. Tematy poprawione są ponownie analizowane i akceptowane przez kolegium dziekańskie w najbliższym możliwym terminie.
- 14. W wyjątkowych sytuacjach temat pracy dyplomowej może zostać zmieniony na podstawie wniosku złożonego przez studenta. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie zmiany tematu napisane przez studenta i opinię promotora. Zmiana tematu wymaga akceptacji Kolegium Dziekańskiego.**
15. W uzasadnionych przypadkach jest możliwa zmiana opiekuna, która wymaga akceptacji kolegium dziekańskiego.

§3

Praca dyplomowa

1. Praca dyplomowa w **formie pracy pisemnej** przyjmuje nazwę:
  - a) na studiach I stopnia : „praca licencjacka”
  - b) na studiach II stopnia : „praca magisterska”.
2. Rodzaj przydzielonej studentowi pracy powinien być zgodny z jego możliwościami, predyspozycjami oraz zainteresowaniami.
3. Praca magisterska i licencjacka musi spełniać określone kryteria formalne i merytoryczne. Dyplomant powinien wykazać się umiejętnością gromadzenia, weryfikacji i doboru źródeł bibliograficznych, znajomością i umiejętnością praktycznego zastosowania na wybranym przez siebie korpusie badawczym nowoczesnych metod i narzędzi badawczych z danej dziedziny, a także umiejętnością właściwego uporządkowania swojej wypowiedzi (kompletność tez, podział treści, kolejność rozdziałów itp.).
4. Prace dyplomowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia różnią się stopniem samodzielności badawczej oraz stopniem zaawansowania metod badawczych stosowanych przez studenta. Prace dyplomowe na studiach pierwszego stopnia mają charakter opracowań na poziomie podstawowym. Prace dyplomowe na studiach drugiego stopnia są opracowaniami o charakterze pogłębionym i rozszerzonym. Na kierunkach praktycznych zalecana jest **praca dyplomowa w formie projektu oznaczająca przygotowanie rozwiązania określonego problemu badawczego oraz** działanie studenta (akcja społeczna, zdarzenie komunikacyjne, realizacja medialna, inicjatywa technologiczno–biznesowa) wpisująca się w profil studiów, poszerzona o pisemną interpretację o charakterze teoretycznym (np. w formie prezentacji).
- 4.a. **W przypadku prac dyplomowych w formie projektu student zobowiązany jest do wykonania projektu zawierającego opis zrealizowanych działań zawierający m.in.: założenia teoretyczno-poznawcze, cel projektu, stan wiedzy, stan literatury, podjęte działania, efekty projektu, wnioski.**

- 4.b. **Praca dyplomowa w formie projektu jest przygotowywana indywidualnie lub zespołowo. W przypadku pracy zespołowej rodzaj i zakres działań podjętych przez studenta wchodzącego w skład zespołu realizującego projekt musi być precyzyjnie określony na podstawie przedłożonego oświadczenia o samodzielnie zrealizowanych działaniach projektowych.**
5. Kolegium dziekańskie formułuje ujednoczone kryteria oceny prac dyplomowych i zasady sporządzania ich recenzji.
6. Praca dyplomowa podlega ocenie przez opiekuna oraz przez jednego recenzenta.
7. Recenzentem w przypadku prac dyplomowych może być nauczyciel akademicki z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego i doktora.
8. Student realizujący więcej niż jedną specjalność na danym kierunku studiów przygotowuje jedną pracę dyplomową związaną tematycznie z problematyką specjalności podstawowej i zdaje jeden egzamin dyplomowy.
9. Student przedkłada przygotowaną pracę opiekunowi.
10. Student przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego zobowiązany jest w terminach określonych przez dziekana Wydziału do wprowadzenia pracy do systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD); złożenia jednego egzemplarza pracy dyplomowej wydrukowanego z systemu APD w dziekanacie Wydziału, po zaakceptowaniu jej ostatecznej wersji przez opiekuna, w postaci wydruku dwustronnego, w formacie A4, w miękkiej oprawie przeznaczonego do akt osobowych studenta.
- 10.a **W przypadku pracy dyplomowej w formie projektu student jest zobowiązany do wprowadzenia do systemu APD opisu projektu (plik tekstowy) wraz z załącznikami. Jeśli wielkość pliku wraz z załącznikami przekracza dopuszczalne technicznie możliwości systemu, student nie wprowadza do systemu APD załączników, a jedynie opisuje sposób zarchiwizowania projektu. Archiwizacja projektu może polegać na załączeniu do wydrukowanego opisu projektu nośnika elektronicznego zawierającego wersję multimedialną, graficzną, materiałami audiowizualnymi, fotografiami, innymi materiałami.**
11. Opiekun pracy dokonuje sprawdzenia pracy programem antyplagiatowym za pomocą systemu APD zintegrowanego z Jednolitym Systemem Antyplagiatowym (JSA) oraz zatwierdza wyniki i zachowanie prawa własności intelektualnej.
12. W przypadku podejrzenia popełnienia plagiatu opiekun pracy dyplomowej kieruje sprawę do dziekana Wydziału.
13. Przed terminem egzaminu dyplomowego opiekun pracy dyplomowej i recenzent są zobowiązani do wypełnienia formularza recenzji w systemie APD lub w wersji papierowej. Niezbędne jest również przygotowanie recenzji w wersji drukowanej i jej podpisanie oraz złożenie do akt osobowych studenta.
14. Do egzemplarza pracy dyplomowej składanej w Dziekanacie należy dołączyć oświadczenie studenta o samodzielnym napisaniu pracy.
15. Pracę dyplomową student składa nie później niż :
  - a) do końca lutego na studiach kończących się w semestrze zimowym,
  - b) do 25 września na studiach kończących się w semestrze letnim w przypadku studiów pierwszego stopnia i do 30 września w przypadku studiów drugiego stopnia.

§ 4

Egzamin dyplomowy

1. **Zakres i formę egzaminu dyplomowego podaje się do wiadomości studentom na rok przed planowanym terminem ukończenia studiów. O zakresie i formie egzaminu dyplomowego dla danego kierunku decyduje Kolegium dziekańskie.**
2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
  - a) uzyskanie zaliczeń wszystkich przedmiotów i praktyk objętych programem studiów;
  - b) uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej, o ile program studiów przewiduje jej przygotowanie.
3. Student przystępuje do egzaminu dyplomowego nie później niż cztery tygodnie od dnia złożenia pracy dyplomowej w Dziekanacie Wydziału. Termin egzaminu dyplomowego wyznacza dziekan Wydziału na wniosek opiekuna, w porozumieniu z członkami komisji egzaminacyjnej.
4. W wypadku negatywnej oceny pracy dyplomowej wystawionej przez recenzenta, o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje dziekan Wydziału po zasięgnięciu opinii dodatkowego recenzenta.
5. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, którego celem jest sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dyplomanta z zakresu studiowanego kierunku i specjalności oraz problematyki związanej z przygotowaną przez niego pracą dyplomową. **Egzamin dyplomowy jest przeprowadzany w języku wykładowym danego kierunku. W uzasadnionych, indywidualnie rozpatrywanych przypadkach kolegium dziekańskie, na wniosek studenta dyplomanta, za zgodą promotora, może wyrazić zgodę na przeprowadzenie egzaminu dyplomowego w języku obcym, innym aniżeli język wykładowy kierunku. Szczegółowe kryteria określa kolegium dziekańskie.**
6. Egzamin dyplomowy jest egzaminem zamkniętym. Na wniosek studenta lub opiekuna egzamin dyplomowy przeprowadza się jako egzamin otwarty. Wniosek należy złożyć składając pracę.
7. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną powołaną przez dziekana Wydziału.
8. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: przewodniczący komisji (Dziekan, Prodziekan, albo w uzasadnionych przypadkach, samodzielny pracownik naukowy niepełniący tej funkcji), opiekun i recenzent.
9. **Na egzaminie dyplomowym student może odnieść się do uwag przedstawionych w recenzjach, a następnie udziela odpowiedzi na jedno pytanie z pracy dyplomowej, które zadają członkowie komisji egzaminacyjnej z pierwszeństwem recenzenta oraz dwa pytania z listy pytań egzaminacyjnych obowiązujących dla danego kierunku studiów lub specjalności.**
- 9.a. **W przypadku obrony pracy dyplomowej w formie projektu, na egzaminie dyplomowym student może odnieść się do uwag przedstawionych w recenzjach, a następnie przedstawia projekt oraz udziela odpowiedzi na jedno pytanie z projektu, które zadają członkowie komisji egzaminacyjnej z pierwszeństwem recenzenta oraz dwa pytania z listy pytań egzaminacyjnych obowiązujących dla danego kierunku studiów lub specjalności.**
10. Listy pytań na egzamin dyplomowy dla danego kierunku studiów są opracowane przez Zespoły Programowe i opiniowane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w porozumieniu z kolegium dziekańskim a następnie zatwierdzane przez Senat. **Listy pytań egzaminacyjnych są opracowywane w języku wykładowym danego kierunku. Pytania zatwierdzone przez Senat mogą być przetłumaczone na język obcy na**

potrzeby organizacji egzaminu dyplomowego w innym języku obcym aniżeli język kursowy. Właściwe listy dla poszczególnych kierunków składają się z trzydziestu pytań. W uzasadnionych przypadkach liczba pytań może być większa. Listy pytań są dostosowane do realizowanych programów studiów. Listy są ogłaszane na stronie internetowej Wydziału.

11. Prawo do zadawania pytań posiadają członkowie komisji egzaminacyjnej.
12. Uczestnicy egzaminu otwartego niebędący członkami komisji nie mogą zadawać pytań dyplomantowi oraz uczestniczyć w obradach komisji w części niejawnej oceniającej egzamin.
13. Na zakończenie egzaminu dyplomowego w części niejawnej komisja ustala:
  - a) ocenę końcową pracy dyplomowej na podstawie średniej ocen proponowanych przez opiekuna i recenzenta pracy,
  - b) ocenę egzaminu dyplomowego na podstawie odpowiedzi dyplomanta na poszczególne pytania. Ostateczny wynik egzaminu dyplomowego stanowi średnia arytmetyczna z ocen za poszczególne pytania.
14. Egzamin dyplomowy jest zdany, jeżeli średnia arytmetyczna ocen wynosi co najmniej 3,0 i wśród ocen cząstkowych występuje co najwyżej jedna ocena negatywna
15. Ustalając ocenę pracy i wynik egzaminu, stosuje się następującą skalę ocen:
  - a) bardzo dobry (bdb) 5,0 A
  - b) dobry plus (db+) 4,5 B
  - c) dobry (db) 4,0 C
  - d) dostateczny plus (dst+) 3,5 D
  - e) dostateczny (dst) 3,0 E
  - f) niedostateczny (ndst) 2,0 F
16. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów jest :
  - a) 3/5 oceny średniej ocen ze studiów z wszystkich zaliczeń i egzaminów z pominięciem ocen z zajęć z Wychowania Fizycznego oraz wykładów ogólnouniwersyteckich. Do ustalania średniej ocen studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2018/2019 oraz w latach wcześniejszych, stosuje się dotychczasowe zasady ustalone przez Radę Wydziału Politologii. Przy obliczaniu średniej ocen uwzględnia się oceny z zaliczeń i egzaminów poprawkowych oraz zaliczeń i egzaminów komisyjnych z pominięciem ocen zakwestionowanych w trybie komisyjnego sprawdzenia wiedzy i umiejętności studenta (egzamin lub zaliczenie komisyjne).
  - b) 1/5 ocena pracy dyplomowej,
  - c) 1/5 ocena egzaminu dyplomowego.
17. Ostateczny wynik studiów wyrównuje się zgodnie z zasadą: do 3,20 – dostateczny (3,0); od 3,21 do 3,70 – dostateczny plus (3,5), przy średniej ocen ze studiów od 3,26; od 3,71 do 4,20 – dobry (4,0), przy średniej ocen ze studiów od 3,51; od 4,21 do 4,50 – dobry plus (4,5), przy średniej ocen ze studiów od 3,76; od 4,51 do 5,00 – bardzo dobry (5,0), przy średniej ocen ze studiów od 4,19.

§ 5

Ewaluacja systemu dyplomowania

1. Za funkcjonowanie systemu dyplomowania odpowiada dziekan Wydziału i nauczyciele akademicki prowadzący seminaρια dyplomowe.
2. System dyplomowania podlega ewaluacji przez studentów i nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale. W procesie ewaluacji uczestniczą w szczególności

opiekunowie seminariów oraz kierownicy katedr. Wszyscy studenci i nauczyciele mogą kierować pisemne oceny i wnioski dotyczące systemu dyplomowania do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

3. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia przygotowuje ocenę funkcjonowania systemu wraz z ewentualnymi wnioskami o wprowadzenie zmian i przedstawia ją do zaopiniowania kolegium dziekańskiemu. Podstawą oceny są dane zewidencjonowane w dziekanacie Wydziału, wyniki badań ankietowych studentów, opinie i wnioski kierowane do Zespołu przez studentów i nauczycieli akademickich oraz inne dostępne materiały.
4. Zasady dyplomowania są udostępnione na stronie internetowej Wydziału.

- **Wytłuszczone fragmenty** – zmiany wniesione od roku 2020 w formie uchwał (nr XXIV-34.7/20 z dnia 26 lutego 2020, nr XXV-9.38/21 z dnia 30 czerwca 2021 oraz nr XXV-15.11/22 z dnia 30 marca 2022 roku).